

JOSÉ RÍO-PAREJA

(Barcelona, Espanya 1973)

SIMFONIA EFÍMERA

(2024) – Estrena absoluta, obra encàrrec de L'Auditori – 25'

I. Sola

II. Alalá

III. Cants de batre

ROBERT SCHUMANN

(Zwickau, Alemanya 1810 – Endenich, Bonn, Alemanya 1856)

CONCERT PER A VIOLONCEL I ORQUESTRA EN LA MENOR, OP. 129

(1850) – 26'

Nicht zu schnell

Langsam – Etwas lebhafter – Schneller

Sehr lebhaft – Cadenza – Im tempo – Schneller

Gautier Capuçon, violoncel

PAUSA 20'

LUDWIG VAN BEETHOVEN
(Bonn, Alemanya 1770 – Viena, Àustria 1827)

SIMFONIA N. 6 EN FA MAJOR, OP. 68, "PASTORAL"

(1808) – 40'

1. *Angenehme, heitere Empfindungen, welche bei der Ankunft auf dem Lande im Menschen erwachen* – Allegro ma non troppo
[Despertar d'alegres sentiments en trobar-se al camp]
2. *Szene am Bach* – Andante molto moto
[Escena al rierol]
3. *Lustiges Zusammensein der Landleute* – Allegro
[Alegre reunió de camperols]
4. *Donner. Sturm* – Allegro
[Llampec. Tempesta]
5. *Hirtengesang. Wohltätige, mit Dank an die Gottheit verbundene Gefühle nach dem Sturm* – Allegretto
[Cant dels pastors. Sentiments benefactors units amb agraïment a la Divinitat després de la tempesta]

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

GAUTIER CAPUÇON, VIOLONCEL

LUDOVIC MORLOT, DIRECCIÓ

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Mairead Hickey*, concertino associada invitada / Paula Banciu / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Ana Galán / Zabdiel Hernández / Lev Mikhailovskii / Katia Novell / Ivan Percevic / Pilar Pérez / Jordi Salicrú / Clàudia Farrés* / Daniel Gil* · SEGONS VIOLINS Atsuko Neriishi*, solista invitada / Jana Brauninger / Alzy Kim / Mireia Llorens / Octavi Martínez / Melita Murgea / Laura Pastor / Ícar Solé / Judit Bofarull* / Eugènia Ostas* / Arturo Seijo* · VIOLES Albert Coronado*, solista invitat / Noemí Fúnez, assistent / Christine de Lacoste / David Derrico / Josephine Fitzpatrick / Franck Heudiard / Sophie Lasnet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Adrià Trulls · VIOLONCELS José Mor, solista / Blai Bosser, assistent / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Marc Galobardes / Elena Gómez / Lluç Pascual / Jean-Baptiste Texier · CONTRABAIXOS Luís Cabrera, solista / Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyayev, assistent / Jonathan Camps / Matthew Nelson / Noemí Molinero* · FLAUTES

Christian Farroni, assistent / **Beatriz Cambrils** / **Ricardo Borrull**, flautí · **OBOÈS Rafael Muñoz**, solista / **Dolors Chiralt**, assistent / **M. José Meniz***, corn anglès · **CLARINETS Joaquín Calderón***, solista / **Francesc Navarro** / **Francisco Rodríguez***, clarinet baix · **FAGOTS Silvia Coricelli**, solista / **Noé Cantú** / **Thomas Greaves**, assistent / **Slawomir Krysmalski**, contrafagot · **TROMPES Juan Conrado García**, assistent solista / **Joan Aragó** / **Pablo Marzal**, assistent / **David Bonet** · **TROMPETES Mireia Farrés**, solista / **Aitor Muñoz*** / **Guillermo Serrano*** · **TROMBONS Eusebio Sáez**, solista / **Pablo Rodríguez*** / **Gaspar Montesinos**, assistent / **Raúl García**, trombó baix · **TUBA Daniel Martínez** · **TIMBALES David Montoya**, solista · **PERCUSSIÓ Joan Marc Pino**, solista / **Juan Francisco Ruiz** / **Diego Sáenz** · **ARPA Magdalena Barrera**, solista

DIRECTORA TÈCNICA María Marí
CAP DEL DEPARTAMENT ARTÍSTIC Montserrat Grau
ASSISTENT DIRECCIÓ TÈCNICA Núria Torrens
PRODUCCIÓ ARTÍSTICA Jose Sanchis
CONTRACTACIÓ EXTERNA Leticia Martín
ARXIVERA Begoña Pérez
ADMINISTRATIVA Mercè J. Puertas
ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger
RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero
PERSONAL D'ESCENA Luís Hernández*

*Col·laborador/a

COMENTARI

per **Cristina González Rojo**

Simfonia Efímera, obra d'encàrrec de l'OBC a l'estrena mundial de la qual assistim avui, és un homenatge a les músiques d'autoria desconeguda. Amb una emblemàtica sensibilitat per la dimensió tímbrica del so, José Río-Pareja (Barcelona, 1973) s'inspira en tres breus obres preexistents i anònimes que serveixen com a motor de l'imaginari sonor de *Simfonia Efímera*. El primer moviment, *Sola*, s'inspira en un villancet anònim renaixentista del *Cancionero musical de Palacio*, "A los baños dell amor," on apareix un dels més antics exemples de criptograma musical, quan la lletra de la tornada ("sola m'iré") es fa coincidir amb les notes musicals *sol-la-mi-re*. A *Sola*, aquest motiu (*sol-la-mi-re*) experimenta múltiples variacions per a descriure el vaivé d'emocions expressades al villancet renaixentista.

Al segon moviment (*Alalá*), el substrat inicial és la melodia tradicional gallega "O Muíño" (El Molí), el disseny melòdic del qual inspira una sèrie de minúscules variacions de freqüència, amplitud i espectre al teixit orquestral que donen peu, cap al final del moviment, a una evocació del tema folklòric en un solo de trompeta. *Cants de batre* està basat en els cants tradicionals *a cappella* que entonaven els pagesos valencians. Aquest moviment final en presenta fragments reelaborats i harmonitzats, així com recreacions orquestrals d'onomatopeies i exclamacions dels pagesos ("ai!", "ei!", "hala!", "arri!") per animar el treball dels animals en la feina agrícola. En

paraules del compositor, “*Simfonia Efímera* és un homenatge a totes aquelles músiques que tot i no tenir autoria coneguda i, en el millor dels casos, haver mantingut la seva memòria a través de la transmissió oral, són fonamentals per entendre millor la nostra herència musical.”

Precisament una altra estrena tenia lloc dos-cents setze anys enrere, un fred 22 de desembre de 1808, quan sonava per primera vegada en públic la Simfonia n. 6 en Fa “Pastoral”, op. 68 dirigida per Beethoven a l’històric Theater an der Wien. Ja a l’estrena, el cartell anunciava una simfonia titulada *Records de la vida campestre*, l’obra programàtica per excel·lència del compositor alemany. Com ja indicava Beethoven a les seves cartes, més enllà d’un mer retrat o collage de tòpics pastorals, aquests se’ns presenten des d’un prisma típicament romàntic: les danses rurals, els cants d’ocells, o les crides de caça no sols descriuen un paisatge típicament pastoral, sinó que serveixen de pretext per construir moments orquestrals de gran intensitat emocional. Per exemple, l’alegre contradansa del primer moviment es torna un símbol d’optimisme vital; el *topos* de la tempesta del quart moviment evoluciona en una tempesta interna, existencial.

El primer moviment (*Despertar d’alegres sentiments en trobar-se al camp*) comença dibuixant una alegre contradansa, dansa popular i col·lectiva que Beethoven fa servir com a símbol d’igualtat i fraternitat humanes en algunes de les seves obres, com a la Simfonia n. 3 en Mi b “Heroica”, op. 55, o a *Les Criatures de Prometeu*, op. 43. Les crides de caça del segon tema evoquen la naturalesa en un segon tema més líric, que passa de la secció de cellos als violins i finalment a les flautes. El segon moviment (*Escena al rierol*) representa una escena pastoral, amb una referència a la serenata, cants d’ocells i un paper protagonista de la secció de vent fusta.

L’*Alegre reunió de camperols* inclou algunes picades d’ullet humorístiques, com quan el fagot intenta, sense gaire èxit, imitar el solo d’oboè just després del primer tema. També en clau d’humor, les violes i els cellos imiten l’intent de solo del fagot. Però aquest caràcter lleuger i alegre va anticipant, a mesura que avança el moviment, el costat més fosc del quart moviment (*Llampec. Tempesta*), on el *piccolo* representa el centelleig dels llampecs. El cinquè i últim moviment es titula *Cant dels pastors. Acció de gràcies després de la tempesta*, i representa l’alleujament després de la maltempada immediatament anterior. Tot el moviment gira entorn de l’himne dels pastors, i assoleix una gran intensitat expressiva gràcies a la participació de pràcticament tota la plantilla orquestral.

Schumann va acabar el seu Concert per a violoncel en la m, op. 129 a l’octubre de 1850, en un moment laboral molt actiu com a director musical a Düsseldorf i també com a compositor. Al llarg dels tres moviments del concert, es representa un discurs espontani, que sembla improvisat, com si sorgís en el mateix moment del directe. Malgrat que altres obres seves d’aquesta època es van estrenar amb èxit, com la Simfonia n. 3 “Renana”, op. 97, Schumann no va arribar a veure l’estrena del seu concert per a cello. Probablement llavors era difícil imaginar que, cent setanta-quatre anys després, aquesta seria una de les obres més estimades del repertori per a cello, on la forma està al servei del contingut i la intensitat dramàtica que pot arribar a expressar un violoncel s’explora sense reserves, especialment al segon moviment.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

